Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-йил чиқиши
№ 17 (4987).
24 ЯНВАРЬ
ПАЙШАНБА
1974 йил.
Баҳоси 2 тийин.

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ „МОСФИЛЬМ“ КИНОСТУДИЯСИ КОЛЛЕКТИВИГА

Азиз ўртоқлар!

«Мосфильм» студиясининг кўп минг кишилик коллективини студиянинг эллик йиллиги ва Октябрь революцияси орденига сазовор бўлганлиги билан чин кўнгилдан табриклайман.

Мамлакатнинг бу энг катта киностудияси ярим аср мобайнида кино санъатининг кўпдан-кўп ажойиб асарларини яратди. Бу асарларни бутун халқ эътироф қилди. Улар жамиятимиз маънавий ҳаётининг таркибий қисми бўлиб қолди, жаҳон тараққийпарвар киносининг ривожига таъсир ўтказди. Студиянинг энг яхши фильмлари давлатимизнинг ўзига хос кино йилномасини вужудга келтирди. Бу йилнома совет халқининг шонли йўлини, унинг жанговар ва меҳнат шижоатларини акс эттиради.

Сценарийчилар, режиссёрлар, артистлар, операторлар, рассомлар, овоз операторлари фильм ишлаб чиқариш мутахассислари — шуларнинг ҳаммаси совет кишиларининг коммунистик дунёқарашини ва эстетик дидини шакллантиришда ўз санъати билан актив иштирок этмоқда. Уларнинг жамият олдидаги масъулияти ҳам худди шу билан белгиланади.

Халқ экран санъати олдига жуда катта ва хилма-хил талабларни қўймоқда. Миллион-миллион томошабинлар сизлардан барча жанрлар ва турларга мансуб янги кино асарларини, мазмун жиҳатидан салмоқли ва бадиий ифода жиҳатидан мароқли асарларни, янги фикр уйғотувчи, биз яшаб турган замоннинг моҳиятини чуқурроқ тушунишга ёрдам берувчи, замондошларимизнинг жонли образларини ҳаққоний кўрсатувчи, инсонда коммунизм бинокорларига зарур бўлган олийҳиммат ахлоқий фазилатларни мустаҳкамловчи асарларни кутмоқдалар.

Совет киноси ходимларининг етакчи отряди бўлган мосфильмчиларга кино санъатимизни ривожлантиришда, халқ таҳсинига муносиб фильмлар яратишда янгидан-янги муваффақиятлар тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида», «1974 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида» қабул қилган қарорларини амалга ошириш юзасидан кўриладиган тадбирларни қараб чиқдилар.

Саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспорт корхоналари ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги корхоналар халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун областлар ва Қорақалпоғистон АССР социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлар учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 6 кўчма Қизил байроғи ва дипломлар таъсис этилди.

Меҳнатда энг катта ютуқларга эришган социалистик мусобақа илғорлари — ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимлар, бригада, участка, бўлим, ферма ва звеноларнинг коллективлари учун ҳар йили Беруний номли учта республика мукофоти беришга қарор қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан кўриладиган тадбирлар ҳақидаги қарори бугун эълон қилинади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида» қабул қилган қарорини бажариш тадбирлари ҳақидаги қарори газетанинг навбатдаги сонида эълон қилинади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ „1974 ЙИЛ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ УЧУН САНОАТ, ҚУРИЛИШ ВА ТРАНСПОРТ ХОДИМЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА“ГИ ҚАРОРИНИ БАЖАРИШ ТАДБИРЛАРИ ҲАҚИДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарори мусобақани янада авж олдириш ва такомиллаштириш муносабати билан партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг конкрет иш программасини белгилайди.

Ўтган йиллардагидек бу йил ҳам социалистик мусобақа «кам чиқим қилиб кўпроқ, яхши сифатли маҳсулот берайлик» деган шиор остида ўтади.

КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил Декабрь пленумида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқида, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг беш йиллик планни бажариш соҳасида ўтган уч йил мобайнида қилган қаҳрамонона меҳнати якунлаштирилди, мамлакат экономикасини ривожлантириш, коммунистларни, комсомолларни ва барча меҳнаткашларни 1974 йилги халқ хўжалик планини бажариш учун сафарбар қилиш юзасидан янги катта вазифалар қўйилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи шу йилини коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлаш тўғрисидаги даъватини астойдил қабул қилдилар. Меҳнат коллективлари план топшириқлари ва юксак мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун мусобақа байроғини янада баланд кўтармоқдалар. Ҳозирги вақтда уларнинг бутун куч-ғайрати 1974 йилги Давлат планида белгиланган энг муҳим иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этишга қаратилган.

Барча саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ҳамда ташкилотларининг коллективлари кўп куч-ғайрат сарфлашни талаб этадиган социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар. Уларнинг кўпи муқобил планларни ишлаб чиқди. Фарғона тўқимачилик комбинатининг коллективи 1974 йил планини муддатидан илгари бажариш мусобақасининг ташаббускори бўлиб майдонга чиқди. Тошкент тракторсозлари, Бекобод металлурглари, Каттақўрғон ёғ комбинатининг меҳнаткашлари ва бошқа кўп коллективлар ана шу коллективнинг ташаббусини қўллаб-қувватладилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарори оғишмай бажариш учун дастур деб қабул қилинди.

1974 йилги халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш юзасидан юксак социалистик мажбуриятларни қабул қилган саноат, қурилиш ва транспорт корхоналари ҳамда ташкилотлари коллективларининг ташаббуси маъқулланди.

Область, шаҳар, район партия комитетларига, Ўзбекистон ССР министрликлари ва идораларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область, шаҳар ва район ижроия комитетларига, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг традицияларини давом эттириш ва ривожлантириш таклиф қилинди. Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналарида, район, шаҳарларда ва тармоқларда 1973 йилда тўпланган тажрибадан фойдаланиб, бригада, участка, бўлим, смена, цехларнинг мусобақаси, етакчи касблардаги ишчиларнинг ўзаро мусобақаси янада кенг авж олдирилсин, бир-бирига яқин ва ёндош корхоналар, қурилишлар, ишлаб чиқариш бирлашмалари, илмий тадқиқот, лойиҳа ва конструкторлик ташкилотлари ўртасидаги социалистик мусобақа такомиллаштирилсин. Меҳнат коллективларининг муқобил планларни ишлаб чиқиш ва бажариш йўлидаги ҳаракати бутун чоралар билан қўллаб-қувватлансин. Бу ҳаракат социалистик мусобақани янги, янада юксак босқичга кўтаради. Республика министрликлари ва идораларига, план органларига ҳамда материал-техника таъминоти органларига ана шу планларни бажаришда мусобақадош коллективларга зарур ёрдам бериш таклиф қилинди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг қарорида мусобақадошларнинг куч-ғайратлари қуйидаги асосий вазифаларни ҳал этишга қаратилиши лозим эканлиги аниқ белгилаб берилди:

— корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштиришни тезлаштириш ва мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан тўлароқ фойдаланиш, машина-ускуналар иш сменаси коэффициентини ошириш, технология жараёнларини интенсивлаштириш йўли билан ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш ва белгиланган номенклатура ҳамда ассортимент бўйича маҳсулот етказиб бериш планини ошириб бажариш;

— фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, хусусан сермеҳнат ва ёрдамчи ишларни механизациялаштириш ҳамда автоматлаштириш, профессионал маҳоратни янада ўстириш, кўп станокни бошқаришни кучайтириш, касбларни ўриндошлик йўли билан бажариш, иш вақтининг исроф бўлишини қисқартириш ва техникавий жиҳатдан асослаб берилган иш нормаларини жорий қилиш йўли билан меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини юксалтириш;

— замонавий фан-техника даражасига мос бўлиб тушадиган машина ва ускуналарни тайёрлаш ва ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилиш, уларга сарфланадиган материаллар миқдорини камайтириш, янги материалларни, прогрессив технология жараёнларини, бошқаришнинг, меҳнат ва ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил этишнинг самарали методларини вужудга келтириш ва қўлланиш;

— иншоотлар қуриш муддатларини қисқартириш ва асосий фондларни тезроқ ишга тушириш, ресурсларни ишга тушириладиган қурилишларга жамлаш, прогрессив ишлаб чиқариш методларини қўлланиш;

— ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ва қурилиш ишлари сифатини тубдан яхшилаш, сифат белгиси билан чиқарилаётган маҳсулотнинг техникавий даражасини, сортини ошириш ва салмоғини кўпайтириш;

— барча моддий ресурслардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш, хом ашё, металлни ва бошқа материалларни, ёқилғи, электр энергиясини тежаш, ҳар қандай нобудгарчиликни кескин суратда камайтириш ва тугатиш;

— барча тармоқлардаги корхоналарда халқ истеъмол қиладиган молларни аҳоли талабига жавоб берадиган ассортиментда ишлаб чиқаришни кўпайтириш;

— савдо-сотиқнинг прогрессив форма ва методларини кенг жорий қилиш, хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш;

— транспорт ва алоқанинг ҳамма турлари билан халқ хўжалигига ва аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш, юкларни истеъмолчиларга тезроқ етказиб бериш, харжларни камайтириш, ўринсиз юк ташишларни ва транспорт воситаларининг бекор туришини қисқартиш;

— корхоналар, ишлаб чиқариш бирлашмалари, қурилишлар ва бошқа ташкилотларнинг моддий-техника таъминотини такомиллаштириш;

— маҳсулотнинг таннархини ва қурилиш ишларининг қимматини камайтириш, фойдани кўпайтириш ва ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини ошириш.

Министрликлар ва идораларга Касаба союзлари республика Комитетлари билан биргаликда халқ хўжалиги тармоқлари бўйича 1974 йилги социалистик мусобақа шартларини ишлаб чиқиш вақтида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг қарорида ҳамда ушбу қарорда кўзда тутилган вазифаларга асосланиш таклиф қилинди.

1974 йилда республика социалистик мусобақасини уюштириш:

— беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш ва Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа соҳасида Қорақалпоғистон АССР ва республика областларининг социалистик мусобақасини;

— барча саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналарининг халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун шаҳарлар ва шаҳарлардаги районларнинг социалистик мусобақасини;

— энг муҳим илмий-техникавий проблемалар юзасидан халқ хўжалик плани топшириқларини муваффақиятли бажариш учун илмий тадқиқот, лойиҳа ва конструкторлик ташкилотлари ҳамда корхоналар коллективларининг социалистик мусобақасини уюштиришга қарор берилди.

Республика социалистик мусобақаси ғолибларини бир йил мобайнида бажарилган иш якунларига қараб мукофотлаш учун қуйидагилар таъсис этилди:

— корхоналар, ишлаб чиқариш бирлашмалари, қурилишлар, илмий тадқиқот ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 100 та кўчма Қизил байроғи (шу жумладан энг муҳим илмий-техникавий проблемалар юзасидан халқ хўжалик плани топшириқларини муваффақиятли бажарганлик учун учта байроқ), дипломлар ва 135 минг сўмгача бўлган миқдорда пул мукофотлари, тиғиз муқобил планларни қабул қилган ва уларни бажарган ҳамда тежалган хом ашё ва материаллар ҳисобига пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаган коллективларга ана шу мукофотлар миқдорини 25 процентгача оширишга қарор қилинди;

— шаҳарлар ва шаҳарлардаги районлар учун — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 12 та кўчма Қизил байроғи, дипломлар ва 7,5—30 минг сўм миқдорида пул мукофотлари;

— энг яхши бригадалар (участкалар) учун — министрликлар (идоралар) ва Касаба союзлари республика Комитетларининг фахрий вимпеллари; вимпеллар билан мукофотланган бригада аъзоларига дипломлар ва эсдалик совғалари топширилади, деб белгиланди;

— етакчи касблардаги ишчиларнинг социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлар учун — министрликлар (идоралар) ва Касаба союзлари республика Комитетларининг фахрий дипломлари ҳамда эсдалик совғалари;

— тармоқлар ичида корхоналар, қурилишлар ва ташкилотлар социалистик мусобақаси якунларини квартал (ярим йил) бўйича тўплаш, уларга Ўзбекистон ССР министрликлари (идоралари) ҳамда Касаба союзлари республика Комитетларининг кўчма Қизил байроқларини ва пул мукофотларини топшириш юзасидан белгиланган тартиб сақлаб қолинади.

Область, шаҳар ва район партия комитетларининг касаба союз, комсомол ва хўжалик органлари билан биргаликда энг катта ўрнак кўрсатган ишлаб чиқариш илғорларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотлашга ва республиканинг фахрий унвонларини беришга тақдим этилишлари учун руҳсат берилди.

Республика министрликлари ва идораларига 1974—1975 йилларда корхоналар, цехлар, бригадаларнинг, етакчи касблардаги ишчиларнинг илғор тажрибасини ўрганиш ва жорий этиш юзасидан конкрет программа ишлаб чиқиш ва жорий этиш ҳамда илғор меҳнат методларини, фан ва практика ютуқларини ёйиш ва жорий этиш соҳасида ишлаб чиқариш коллективларининг илмий тадқиқот, конструкторлик, лойиҳа ташкилотлари билан, олий ўқув юртлари билан ҳамкорлигини мустаҳкамлаш топширилди.

Республика ҳурмат тахтаси таъсис этилди. Тўққизинчи беш йилликда тармоқда энг юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришган корхоналар ва ташкилотлар коллективларининг номи шу ҳурмат тахтасига ёзилади. Ўзбекистон ССР халқ хўжалик ютуқлари виставкасида уларнинг иш тажрибаси кенг кўрсатилиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар, район партия комитетларига, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига ишлаб чиқариш коллективларида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш ҳақида»ги қарорининг моҳияти ва аҳамиятини тушунтириш соҳасида кенг иш олиб бориш топширилди.

Социалистик мусобақани ташкил этишда илғор ишлаб чиқариш тажрибасини кенг ёйишга, мажбуриятларнинг бажарилишини мунтазам суратда текшириб туриш ва унинг якунларини тўплашга, мусобақа натижаларини таққослаб кўриш ва ҳаммага маълум қилишни таъминлашга алоҳида эътибор бериш таклиф қилинди.

Министрликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари ишчиларнинг ҳамда бригада, участка ва цех коллективларининг олинган социалистик мажбуриятларни бажаришлари учун зарур шарт-шароитлар яратиб беришни таъминлашлари лозим.

Республика ва маҳаллий газеталар, журналлар ҳамда нашриётларнинг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг телевидение ва радио эшиттириш, кинематография Давлат комитетларига социалистик мусобақанинг боришини кенг кўрсатиб бериш, энг юксак миқдор ва сифат кўрсаткичларига эришган ишчиларнинг, бригада, участка, цех, корхона ва қурилишлар коллективларининг тажрибасини мунтазам суратда ёритиш, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларнинг иш усуллари ҳамда методларини чуқур кўрсатиб бериш, беш йилликнинг чин қаҳрамонлари тўғрисида ёрқин ва мароқли ҳикоя қилиб бериш, мусобақадош коллективлар ва етакчи касблардаги ишчиларнинг йўқламасини ўтказиб туриш таклиф қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ишонч билдириб айтадиларки, ишчилар, инженерлар, техниклар, олимлар, саноат, қурилиш, транспортдаги ва республика халқ хўжалигидаги бошқа тармоқларнинг барча ходимлари умумхалқ социалистик мусобақасини кенг авж олдириб, 1974 йил планининг муддатидан илгари бажарилишини таъминлайдилар ва бу билан тўққизинчи беш йиллик планини бажаришга, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга, Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга, совет кишиларининг турмушини янада яхшилашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

23 январда Тошкент шаҳар партия ташкилотининг XX конференцияси ўз ишини бошлади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси гулдурос қарсаклар билан фахрий президиумга сайланди.

Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **А. А. Хўжаев** шаҳар партия комитетининг ҳисобот докладини қилди.

Конференциянинг ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва Бюро аъзолигига кандидатлар **И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, Й. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова,** КПСС Марказий Комитетининг инструктори **М. Л. Ишков** қатнашмоқдалар. (ЎзТАГ).

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР МАРКАЗИЙ КОМИТЕТЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

22—23 январда Москвада социалистик мамлакатлар Коммунистик ва Ишчи партиялари Марказий Комитетлари секретарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда Болгария Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик Ишчи партияси, Германия Бирлашган Социалистик партияси, Куба Коммунистик партияси, Монголия Халқ революцион партияси, Польша Бирлашган Ишчи партияси, Руминия Коммунистик партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Чехословакия Коммунистик партиясининг вакиллари қатнашдилар.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. А. Суслов кириш нутқи сўзлаб очди.

Кенгашда: Болгария Коммунистик партиясидан — БКП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Б. Велчев; Венгрия Социалистик Ишчи партиясидан — ВСИП Марказий Комитетининг секретари А. Пуллаи; Германия Бирлашган Социалистик партиясидан — ГБСП Марказий Комитетининг секретари Х. Долюс; Куба Коммунистик партиясидан — Куба Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси И. Мальмиерка; Монголия Халқ Революцион партиясидан — МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари С. Жалан-Ажав; Польша Бирлашган Ишчи партиясидан — ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Э. Бабюх; Руминия Коммунистик партиясидан — РКП Марказий Комитети ижроия комитетининг ва доимий президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Панэ; Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан — КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитонов; Чехословакия Коммунистик партиясидан — ЧКП Марказий Комитетининг секретари Ф. Ондржих сўзга чиқдилар.

Кенгашда партия қурилишининг актуал проблемалари ва кенгашда қатнашаётган қардош партияларда шу проблемаларни амалий равишда ҳал этиш тажрибаси баҳам кўрилди.

Кенгаш қатнашчилари шуни таъкидладиларки, тарих ривожининг бутун бориши социалистик ва коммунистик қурилиш вазифалари ҳамда миқёслари кенгайиб борган сари марксчи-ленинчи партияларнинг раҳбарлик роли ҳам ошиб бораверишидан далолат беради. Бунда партиянинг ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг сиёсий раҳбари бўлишдан иборат ўз ролини бажаришини партиянинг ўзи нақадар мустаҳкамлиги, ички партиявий муносабатларнинг характери, партиянинг сиёсий ва ташкилотчилик фаолияти самарадорлиги ҳал қилувчи даражада белгилаб беради.

Кенгашда партия сафларини ўстириш ва уларнинг сифат составини янада яхшилаш масалаларига катта эътибор берилди. Партия ғоявий ва ташкилий бирлигининг ўзгармас негизи, ишчанлик қобилиятининг ҳал қилувчи шарти бўлган демократик централизм принципига изчиллик билан риоя қилиш муҳимлиги таъкидланди. Учрашув давомида унинг қатнашчилари ички партиявий демократияни, раҳбарликнинг коллективлигини ривожлантириш, коммунистларнинг активлигини ва партиявий интизомни ривожлантириш соҳасидаги иш тажрибасини ўртоқлашдилар. Кадрларга доир сиёсат, хўжалик ва маданий қурилишга, давлат ва жамоат ташкилотларига сиёсий раҳбарлик қилишнинг форма ва методларини такомиллаштириш, партия билан ишчилар синфи, барча меҳнаткашлар алоқаларини мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилинди.

Кенгаш қатнашчилари шуни якдиллик билан таъкидладиларки, қардош партиялар замонавий талабларни ва ўз фаолиятининг конкрет шароитларини ҳисобга олиб қўллаnaётган партия турмушининг ленинча нормалари ва партия раҳбарлигининг принциплари интернационал характерини ва доимий аҳамиятини тарих тажрибаси яққол исботлаб турибди.

Кенгашда Коммунистик ва Ишчи партиялар ўртасидаги икки томонлама ва кўп томонлама алоқаларни ташкилий-партиявий масалалар юзасидан маслаҳатлашувлар ва фикрлашувларни кенгайтиришнинг, партия қурилишининг актуал проблемаларини коллектив бўлиб муҳокама қилиш ва ишлаб чиқишнинг катта аҳамияти уқтириб ўтилди.

Кенгаш ўртоқларча, амалий вазиятда ўтди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети чуқур қайғу билан маълум қиладиларки, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Антанас Юозович Снечкус 1974 йил 22 январда 72 ёшида тўсатдан вафот этди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1973 ЙИЛ ДЕКАБРЬ ПЛЕНУМИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ЎРГАНИШГА ДОИР

КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил Декабрь Пленуми ва СССР Олий Совети еттинчи сессиясининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати мамлакатимиз меҳнаткашлари томонидан зўр кўтаринкилик билан қарши олинди. Совет кишилари бу ҳужжатларда КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан ленинча йўлнинг амалга оширилаётганлигини кўрадилар.

Мазкур ҳужжатларнинг муҳим ижтимоий-сиёсий аҳамиятини, коммунистлар ва барча совет кишиларининг уларга катта қизиқишини ҳисобга олиб, партия ва комсомол ўқуви, меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқуви системасида чуқур ўрганишни ташкил этиш тавсия этилади.

Бу материалларни ўрганишга киришишдан олдин пропагандистларнинг навбатдаги семинарларида халқ хўжалигининг беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилидаги якунлари ва беш йилликнинг якунловчи босқичидаги вазифалар ҳақида туркум лекция ва докладлар ташкил этиш, машғулотларнинг методикаси масалаларини кўриб чиқиш мақсадга мувофиқдир. Шаҳар ва район партия комитетлари сиёсий маориф кабинетлари КПСС Марказий Комитети декабрь (1973 йил) Пленуми, СССР Олий Советининг еттинчи сессияси қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини, социалистик мусобақани кучайтириш масалаларига бағишланган ҳужжатларни ўрганиш юзасидан методик кўрсатмалар ишлаб чиқишлари, уларга taaлуқли маҳаллий материалларни танлашлари, безакли ва китоб кўргазмаларини жиҳозлашлари лозим.

Коммунистик меҳнат мактабларида ва илмий-техника тараққиёти ва иқтисодий билимлар халқ университетларида ҳамда партия ва ҳукуматнинг кундалик ҳужжатлари ўрганиладиган сиёсий мактабларда, КПСС иқтисодий сиёсати проблемалари бўйича семинарларда махсус иккита машғулот ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

Сиёсий ва иқтисодий таълимнинг бошқа формаларида бу ҳужжатларнинг мазмуни ўқув курсларининг шунга мос мавзуларида ўзининг кенг ифодасини топиши даркор.

Машғулотларни ўтказиш учун қуйидагича план тавсия этилади.

Аввал ушбу масалага тўхтаб ўтилиши лозим: КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорлари — КПСС XXIV съезди томонидан ишлаб чиқилган ички ва ташқи сиёсатнинг ленинча йўли, иқтисодий, социал ва маданий қурилишнинг навбатдаги вазифаларини амалга ошириш юзасидан партия ва халқ фаолиятининг программасидир.

Бу масала кўриб чиқилаётганда шуни таъкидлаш лозимки, 1973 йил халқаро майдонда муҳим ижобий силжишлар рўй берди, ленинчи партиямиз, социалистик Ватанимизнинг халқаро обрўси янада ўсди. Тинчлик программаси ғоялари, КПССнинг актив, ташаббускор халқаро сиёсати қардош мамлакатлар билан яқин ҳамкорликда амалга оширилиб, социалистик ҳамдўстликнинг жипслигини янада мустаҳкамлади, бутун ер юзидаги сиёсий иқлимга самарали таъсир этди. Халқаро муносабатларнинг ривожланишида кескинлик ва «совуқ уруш»дан кескинликнинг юмшатилиши ва турли ижтимоий тузумда бўлган мамлакатларнинг тинч ҳамкорлиги томон бурилиш яққол сезилиб турибди.

Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг муваффақиятлари коммунистик қурилиш учун, совет халқининг тинч, яратувчилик меҳнати учун қулай шароит яратиб бермоқда.

ПРОПАГАНДИСТЛАРГА МАСЛАҲАТЛАР

Иккинчи масалани кўриб чиқилаётганда совет халқининг беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида, беш йилликнинг уч йилида қилган зарбдор меҳнатининг муҳим якунларига эътибор берилиши керак. Халқ хўжалиги барча соҳаларининг ўсиши, халқ фаровонлигининг ошиши, совет мамлакатининг ютуқлари — халқининг қаҳрамонона ғайрат-шижоати, партиянинг сиёсий ва ташкилотчилик иши натижаси бўлиб, тўққизинчи беш йиллик планининг бажарилишида янги муваффақиятларга пухта замин ҳисобланади. Меҳнат коллективининг мамлакат экономикаси ривожланишига ҳиссаси ҳақида ҳам тўхталиш зарур.

Бу ерда шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, 1973 йил партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари учун масъулиятли имтиҳон йили бўлди. Бу имтиҳондан шараф билан ўтилди.

Учинчи масалани конкрет мисолларда кўриб чиқиш мақсадга мувофиқдир. 1974 йил — беш йилликнинг аниқловчи йили эканлигига, мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари ва вазифаларига, 1974 йил планининг бажарилиши ҳамда ошириб бажарилишининг умуман беш йилликни муваффақиятли якунлаш, мамлакат иқтисодий потенциалини янада ўстириш, халқ фаровонлиги ва турмуш даражасини оширишдаги аҳамиятига тўхталиш лозим.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўллари, илмий-техника тараққиётини тезлаштириш зарурлиги, планлаштириш ва бошқаришни, хўжаликни юритишнинг услуб ва методларини такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот ва материалларни иқтисод қилиш, ишлаб чиқаришнинг барча резервларидан фойдаланиш ҳар бир ишлаб чиқариш коллективининг вазифаси эканлиги таъкидланиши керак.

Бу масалани кўриб чиқилаётганда шуни уқдириш кераккн, 1974 йил планининг бажарилиши бу беш йилликни муваффақиятли якунлашда аниқловчи аҳамиятга эга бўлибгина қолмай, келгуси беш йилликда иқтисодий потенциални янада ўстириш ва халқнинг моддий фаровонлиги ҳамда турмуш даражасини ошириш учун мустаҳкам асос вужудга келтирилишида муҳим қадам ҳам бўлади.

Шунинг учун йилнинг дастлабки кунлариданоқ пухта ишлаш, смена, ойлик ва квартал план топшириқларини бажариш ва ошириб бажариш ҳар бир коллектив, ҳар бир ходим учун қонун бўлиши зарур.

Тўртинчи бўлиб қуйидаги масала кўриб чиқилиши лозим:

Меҳнаткашлар социалистик мусобақасини ривожлантириш 1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажаришда ҳал қилувчи шарт-шароит яратади. Меҳнатга онгли, ижодий муносабатда бўлиш, меҳнаткашларнинг тадбиркорлиги ва ташаббуси, уларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришдаги фаол иштироки — коммунистик қурилиш планларининг муваффақиятида муҳим омилдир. Муқобил планлар социалистик мусобақанинг самарали формасидир.

Партия XXIV съезди, КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорларини бажариш бутун партиянинг, барча совет халқининг ишидир.

Бу масала кўриб чиқилаётганда тингловчилар эътиборини шунга алоҳида жалб қилиш лозимки, 1974 йил учун қабул қилинган давлат планлари тиғиз ва ниҳоятда масъулиятли планлардир. Бироқ, ҳар қандай пухта тузилган план ҳам социалистик экономиканинг бой резервларини тўла ҳисобга ола олмайди. Бу резервлар ишга ижодий ёндошиш, ташаббускорликни кенг авж олдириш орқасида, ҳар бир ходимнинг, ҳар бир коллективнинг уюшқоқлиги ва масъулиятини кучайтириш орқасида топилиб, фойдаланилиши мумкин.

Тингловчиларга шуни эслатиш лозимки, план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун кам чиқим билан кўпроқ, сифати яхшироқ маҳсулот бериш шиори остида социалистик мусобақани янада кенгайтириш лозим.

Партиянинг муҳим ҳужжатларини республика, область, район, шаҳар ва меҳнат коллективлари олдида турган конкрет вазифалар билан, партия ташкилотларининг амалий иши билан яқиндан алоқа боғлаб ўрганиш керак. Бу ҳужжатларни ўрганиш беш йилликнинг тўртинчи йили план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун меҳнаткашларни сафарбар қилишга ёрдамлашиши даркор.

Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасидаа тайёрланаётган турли хил маҳсулотлар харидорларга манзур бўлмоқда. Фабрика коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштириш учун қизғин кураш бошлаб бу йил пландан ташқари 100 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар. Суратда: фабриканинг илғор ишчиларидан Шарқия Лутфуллаева ва Феруза Қозоқбоеваларни кўриб турибсиз.

А. Авазов фотоси.
ЎзТАГ фотохроникаси.

МУРАККАБ МАШИНА

Электрон-ҳисоблаш машиналари халқ хўжалигининг барча соҳалари каби геологик қидирув ишларида ҳам жуда қўл келди. Ўзбекистон ССР Геология министрлиги ҳузурида ишлаб турган ҳисоблаш маркази жуда кўп жараёнларни ҳисобкитоб қилиб, мутахассислар оғирини енгил этмоқда.

Бу ерда ҳозир бир нечта «ақл»ли машиналар бор. Яқинда улар қаторига яна бир аппарат қўшилди. «ЕС—1020» маркали бу машина геологик жараёнлар билан боғлиқ қатор операциялар бўйича «бош» қотиради.

Электрон-ҳисоблаш машинасини ўрнатишда Болгария, Чехословакия, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша ва бошқа мамлакатлардан олинган деталлардан фойдаланилди.

ДИАФИЛЬМЛАР УСТАХОНАСИДА

Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясида болалар ва ўқувчилар учун эртак ҳамда ўқув диафильмлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилганига кўп бўлгани йўқ. Ўтган йилнинг ўзида ўзбек диафильмлар устахонаси коллективи кичик томошабинларга муносиб ижодий совғалар армуғон этди.

Бу ерда «Ғалати туш», «Беруний», «Янги йил», «Уч оғаини ботирлар», «Баҳодир Чўлпон ҳақида эртак», «Айёр ва содда» каби диафильмлар яратила бошланган эди. Шулардан айримлари мактабларнинг фильмотекасидан ўрин олди.

Қолганлари эса янги йилда болаларга тортиқ қилинди.

САМАРАЛИ ТАДҚИҚОТ

Ўзбек геолог олимларининг москвалик ҳамкасблари билан ҳамкорликда олиб борган тадқиқотлари яхши самаралар берди. Улар ер ости сувлари ва газларнинг кимёвий таркибини аниқлаш борасида жиддий ютуқларни қўлга киритдилар.

Бу мураккаб илмий кузатишга Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ғ. Мавлонов билан СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Н. Хитаровлар раҳбарлик қилдилар. Тадқиқотни амалга оширишда гидрогеологлар, геохимиклар, геофизиклар ҳам актив иштирок этдилар.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ихтиролар ва кашфиётлар Комитети коллегияси мазкур ижодий ютуқни энг яхши кашфиёт деб топди.

ҚИШЛОҚ АРХИТЕКТОРЛАРИ

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

Қишлоқ архитекторлари! Меъморчилик санъати ютуқларини ишга солиб, кўркам бинолар, посёлка ва район марказлари лойиҳаларини яратаётган кишилар! Шу кейинги уч-тўрт йил ичида улар тузган лойиҳаларда қанчадан-қанча янги объектлар ўз бўлажак «қиёфа»ларини топмади, дейсиз...

Қишлоқларга шаҳар чиройини бахш этишдек бу ижодий ишда ёш архитекторларнинг ҳам муносиб улушлари бор. Буюк аллома Беруний номи билан аталмиш Тошкент политехника институти архитектура факультети, қолаверса, қишлоқ архитекторлари бўлими чинакам ижод ва маҳорат марказига айланиб қолдики, уларнинг аудитория ва лабораторияларда яратилаётган лойиҳалари турли қурилишларга ўзгача чирой, нафис гўзаллик бахш этаётгани кўпчиликка аён. Ўтган йили қишлоқ архитекторлари бўлими навбатдаги иккинчи битирувчилар группасига гувоҳнома берди. Дипломант студентлар олий ўқув юртини тугатиш олдидан у ёки бу қурилиш объектлари лойиҳасини тайёрлаб, ҳимояга тақдим қиладилар.

Ҳар бир диплом иши жиддий иш. Бўлажак архитектор унда институт қучоғида олган билимларини ишга солиб, тўпланган тажрибаларини умумлаштиради. Замон талаблари асосида иш кўриб, биноларнинг ҳам қулай, ҳам жозибадор бўлишига эришади. Хуллас, диплом иши — лойиҳа изланиш ва маҳорат маҳсули сифатида майдонга келади.

Бўлимда ўтган йили ҳимояга тақдим этилган лойиҳаларнинг аксарияти имтиҳон комиссияси аъзоларига ҳам, дипломантларнинг ўзларига ҳам маъқул бўлди.

— Комиссия аъзоси сифатида қувонч билан шуни айтмоқчиманки, тақдим этилган диплом ишлари бўлажак қишлоқ архитекторларининг истеъдодидан дарак бериб турибди, дейди ЎзНИИПнинг бош архитектори В. В. Берёзин. — Танланган лойиҳаларда бутун бир комплекс қурилишлар акс эттирилган. Уларни профессионал меъморнинг қўлидан чиққан, дейсиз. Буларнинг кўпи қурилишларда фойдаланиш учун топширилди.

Кўҳна Бухоро ва Тошкент шаҳридаги ёдгорликлар конструкцияси билан боғлиқ лойиҳалар айниқса, юқори баҳо олди. Булар ҳам махсус илмий реставрация устахоналарига топширилди.

Пойтахт областининг Пискент райони марказини кенгайтириш билан боғлиқ лойиҳа дипломант Б. Ҳасанов томонидан яратилган. Имтиҳон комиссияси бу ишни маъқуллади. Лойиҳа Пискент шаҳрини ободонлаштириш, янги объектлар қуриш каби архитектура планларини ўзида акс эттирганлиги билан эътиборга лойиқ, деб топилди. Ш. Раҳмонов эса Ленинободда қад кўтарадиган маъмурий бино лойиҳаси устида ишлаб, яхши баҳо олди. Худди шундай И. Сулаймонов, У. Расуловалар ҳам ўзлари танлаган диплом ишига ижодий муносабатда бўлишди.

Қишлоқ ва район марказларида қуриш учун мўлжалланган бинолар лойиҳалари энг яхши диплом ишларидан деб топилди. Қишлоқларда аҳоли турадиган жойларни планлаштириш кафедрасида бажарилган лойиҳалар ҳам тематик актуаллиги билан ажралиб турибди.

Кафедрада сақланаётган таклифлар дафтарига битилган фикрлар ҳам эътиборни ўзига тортади. Мана, Е. С. Александров ёзиб қолдирган сатрлар. У «Гипросельстрой»нинг бош архитектори сифатида совхозлар маркази қурилиши бўйича тайёрланган диплом ишига юқори баҳо беради. «Посёлка бош планига ижодий ёндошилган, қатор янгиликлар киритилган, — деб таъкидлайди у. — Айниқса, совхозлар марказида бунёд этилаётган янги турар-жой биноларининг ўзига хос кўриниши лойиҳада яхши акс эттирилган. Тўрт минг аҳоли учун мўлжалланган бундай посёлка плани истиқболли пландир.

Мирзачўлдаги ўн учинчи «А» совхози марказида қад кўтарадиган бинолар лойиҳаси ҳам институт лабораториясида вужудга келди. Бу ҳақда «ТашЗНИИЭП»нинг турар-жой ва жамоат бинолари технологияси бўлимининг бошлиғи С. Саркисов яхши фикр билдирган.

Келгусида қуриш кўзда тутилган анъанавий объектлар бўйича лойиҳалар яратишга киришилди. Қарши чўлини ўзлаштирувчиларнинг бўлажак фан шаҳарчаси А. Муҳамедбоевнинг, Тошкент области районларидан бирида бунёд этиладиган агросаноат шаҳарчаси А. Казанский чизган лойиҳада яққол кўрсатиб берилди. 1200 бош қорамолга мўлжалланган ферма ҳам қатор афзалликларга эга бўлади. Лойиҳада бинони ёзда салқин сақлайдиган, қишда иссиқ тутадиган конденсатор ўрнатиш таклиф қилинган.

Қишлоқ архитекторларининг билим ва маҳорат масканида ижодий муҳит ҳукмрон. Бу ерда студентлар ўз ихтисосликларини пухта эгаллаб, мустақил меҳнат қучоғига дадил қадам қўядилар. Бу йил қишлоқ архитекторларининг янги отряди қайноқ меҳнат қучоғига йўлланма олади.

А. АЛИЕВ.

ЯНГИ МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

Коллективимиз унча катта эмас: ишчи-хизматчиларимиз сони 100 кишига етар-етмас. Лекин, зиммамиздаги вазифамизнинг ўзига яраша масъулияти ва юки бор. Биз асосан областимиз қишлоқ районларида колхозлараро қурилиш ташкилотлари коллективлари бунёд этаётган объектларга муҳим қурилиш материали — ғишт етказиб бериш билан шуғулланамиз.

Ҳаммага маълумки, сўнгги йилларда қишлоқлар ҳам шаҳар чиройини касб этмоқда. Уларда замонавий, кўп қаватли ва муҳташам бинолар, истиқомат қилиш учун барча қулайликлари муҳайё бўлган уй-жойлар, кўплаб маданий-маиший муассасалар қад кўтармоқда. Коллективимиз ана шундай олижаноб ишга озми-кўпми ўзининг ҳиссасини қўшаётганлиги билан чексиз фахрланади. Шунинг учун ҳам қишлоқ қурилишларига кўплаб ғишт етказиб беришга астойдил ҳаракат қилинмоқда. Биргина ўтган йили пландагидан ташқари 420 минг дона пишиқ ғишт ишчиларимиз қўлидан чиқди. Бу материал ёрдамида қўшимча ўнлаб турар-жойлар қуриш мумкин бўлди.

Коллективимиз тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йилида ҳам юксак марраларни эгаллашга бел боғлаган. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан бениҳоя руҳланган ишчиларимиз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарорини кенг муҳокама қилиб йил давомида зарбдор меҳнат қилишга қарор қилишди. Улар йиллик пландаги 3 миллион 450 минг ўрнига 3 миллион 700 минг дона пишиқ ғишт, топшириқдагидан ташқари 200 минг дона кўп ғишт ишлаб чиқаришга ваъда бердилар. Шу кунларда коллективимизнинг ҳар бир аъзоси эл-юрт олдида берилган ана шу сўзнинг тўла уддасидан чиқиш учун кўтаринки руҳ ва ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқда.

Б. ИМОМБОЕВ,
Калинин районидаги ғишт заводининг директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор.

МУНОСИБ ЎРИНБОСАРЛАР

Тошкент область Орджоникидзе районидаги 104-ҳунар-техника билим юртида назарий ва амалий машғулотлар намунали йўлга қўйилган. Бу ерда областимизнинг турли районларидан келган ёш йигит-қизлар ўзлари севиб танлаган касбларини қунт билан ўрганмоқдалар. Суратларда: контроль-ўлчов асбобларини ремонт қилиш слесарлари тайёрлайдиган 6-группа талабаларидан (чапдан, пастда) тўйтепалик Е. Кауфман, олмалиқлик Р. Давлетбердина, бекободлик Х. Мирзақулова, тошкентлик О. Пименовалар тайёрлаган болғачани ўқитувчи П. Присегин кўздан кечирмоқда. Чапдаги суратда эса Рая Фурсович билан Соня Камолиддиновалар дастгоҳда болғача ясамоқдалар.

Ф. Абдурасулов фотолари.

Сут кўпайяпти

Чиноз районидаги «Москва» колхози чорвадорлари илгари эски бинода иш олиб борар эдилар. 1973 йилнинг охирида ферма учун қурилган янги бино фойдаланишга топширилди. Механизациялашган бу бино колхоз чорвадорларига қулай меҳнат шароити яратиб берди.

Янги бинода иш бошлаган чорвадорларнинг меҳнатлари унумли бўлмоқда. Сут соғиб олиш миқдори илгаригига нисбатан ошиб бормоқда. Масалан, илгари сигирлардан кунига 600—650 килограмм сут соғиб олинарди. Ҳозир улардан соғиб олинаётган сут миқдори 850—900 килограммга етди.

Чунки декабрь ойидан бошлаб сигирларга бериладиган рацион ҳам ўзгарди. Ҳар бир сигирга ҳозир 4 килограммдан кунжара, 8 килограммдан беда, 5 килограммдан лавлаги ва силос берилмоқда.

Фермада қишлов учун 499 тонна пичан, 240 тонна сенаж, 843 тонна силос ва 11 тонна беда уни тайёрланган эди. Фермадаги сут соғувчилар, мол боқарлар ўзаро мусобақалашиб ишламоқдалар. Ш. Деҳқонова, Ш. Тошева, Н. Межурская, Л. Василенко сингари сут соғувчилар ҳар сигирдан сут соғиб олишда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатидан руҳланган колхоз чорвадорлари 1974 йилда чорва маҳсулотини янада кўпайтириш тўғрисида конкрет мажбурият олмоқдалар.

И. ЎРИНБОЕВ.

ЛЕНИН, ЛЕНИНГРАД, ЎЗБЕКИСТОН

III.

Буюк Ленин шаҳридаги Владимир Ильич Ленин марказий музейининг филиали экспозицияларини қизиқиш билан томоша қилиб, Ленинград ва Ўзбекистон меҳнаткашлари ўртасидаги ҳартомонлама дўстона алоқалар ҳамда ҳамкорлик ҳақидаги талайгина ҳужжатларга дуч келдик.

Улардан бири катта латинча ҳарфлар билан ўзбек тилида «Тақдирнома» деб ёзилган ҳурмат варақаси эди. Бу ҳужжат Александр Павлович Тиховскийники экан. Музей илмий ходими Нина Шульгина ҳужжат ҳақида батафсил гапириб берди.

— Ленинградлик ишчи А. П. Тиховский «Йигирмабешмингчилар» сафида шаҳримиздан Ўзбекистонга юборилган ўнлаб илғор завод ишчиларидан бири бўлган. Бу тақдирнома Тиховскийга 1932 йил 7 ноябрда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 15 йиллиги тантанаси куни топширилган. Мана бу фотосуратда Александр Павлович Ўзбекистонда тайёрлаш масалалари бўйича район вакиллари билан мажлис ўтказмоқда.

«Йигирмабешмингчилар» тарихи, табиий, катта қизиқиш уйғотади. Улар Иттифоқимиздаги бир қатор республикалар каби феодализмдан капиталистик тарихий ривожланиш босқичини четлаб ўтиб, социалистик жамият қурган Ўзбекистон камолотига катта таъсир кўрсатганлар. Колхоз ташкил этишнинг авж олган ва ҳал қилувчи дамлари, 1930 йилнинг бошларида партия Марказий Комитети қишлоққа малакали, ғоявий чиниққан, ташкилий-сиёсий тажрибага эга кадрлар билан ёрдам кўрсатиш мақсадида марказ шаҳарлардан йигирма беш минг ишчини сафарбар этди. Ўз ихтиёри билан қишлоққа ишга жўнаган бу фидокор қалбли ишчиларнинг 70 проценти коммунистлар эди.

Республикамизга, Москва, Ленинград, Иваново-Вознесенск ва Иттифоқимиздаги бошқа йирик саноат марказларидан 433 киши келди. Улардан 139 нафари колхоз раислари, раис ўринбосарлари, бошқарма аъзолари, 57 нафари район ташкилотлари раҳбарлари, колхоз партия ячейкаси секретарлари сифатида фаол иш олиб бордилар.

Қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш даврида РСФСР марказий районларининг Ўзбекистондаги айрим областларни оталиққа олиши яхши натижалар берди. Москва, Ленинград, Иваново-Вознесенск каби шаҳарларнинг махсус оталиқ ишчи бригадалари техник ва маданий ёрдам кўрсатиш учун колхоз ҳамда МТСларга келди. Москва ишчилари Тошкент областида, ленинградликлар Хоразмда, Иваново-Вознесенск бригадалари Фарғона ва Андижонда, Орехово-зуеволиклар Самарқанд областида, Серпухово ва Калуга ишчилари Қашқадарё ва Сурхондарё колхозларида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Ленинграддаги доҳий музейида «Йигирмабешмингчилар»дан бири ишлашини ғурур билан айтиб беришди. У бўлим мудири Варвара Александровна Кузнецова эди. Ёши олтмишдан ошган, ўртабўй, сочлари оппоқ, истараси иссиқ рус аёли бизни кўриши билан Ўзбекистон ҳақида саволлар ёғдириб ташлади. «Ўзбекистонда ўтган йилларимни тез-тез эслаб тураман. Ҳар куни ўқийдиган газета-журналлардан у ҳақда хабарлар қидираман. Тошкентда ер қимирлаганини эшитиб кўзларимдан уйқу қочди. Ўша кунлар радио олдидан кетолмай қолганман. Ҳозирги Тошкентни ҳеч тасаввур қилолмайман. Метро қуриляптими? Эски шаҳардаги машҳур бозор ҳали ҳам борми? Бу йилги пахта хирмонингизни қаранг, қанчалик катта ғалаба».

— Александр Павлович Тиховскийни танийсизми? — сўрадим ундан.

— Йўқ. Тиховский ленинградлик, мен асли Иваново-Вознесенскданман. «Йигирмабешмингчилар» ҳаракати бошланганда Кострома шаҳрининг ўн тўққиз ёшли коммунист тўқувчиси эдим. Ўзбекистонга ишга юборишларини сўраб ёзган аризам комсомол комитетида маъқулланди. Мендан бошқа Кострома тўқимачилик фабрикасининг яна икки ишчиси Николай Славнов ва Калиста Лапинани ҳам Ўзбекистонга юборишди. Иваново-Вознесенскнинг барча корхоналаридан ҳаммаси бўлиб эллик ишчи танлаб олинди. Тошкентга 1930 йилнинг январида етиб келдик.

— Тошкент ҳақидаги биринчи таассуротларингиз эсингиздами?

— Албатта. Тошкент, унинг қурилиши, у ердаги одамлар, одатлар ва маросимлар биз учун қизиқ туюлган. Яхши эсимда бор, Тошкент кўчаларидаги қалин қор бизни ажаблантирганди. Ўзбекистон деганда ҳаёлимизга, қуёш, иссиқ нурлар келар, у ерда ҳам қаттиқ қиш бўлишини тасаввур қилолмасдик. Бизнинг отрядимиз Бутуниттифоқ ленинча комсомолининг Ўрта Осиё бюроси ихтиёрида эканлиги маълум бўлди. Тошкентда ҳар биримизга аниқ йўлланма берилди. Мен аввалига Тошкентда, сўнгра Фарғонада ишладим.

«Йигирмабешмингчилар» фақатгина қишлоқда, колхоз ва МТСларда иш олиб боришганми?

— Уларнинг кўпчилиги, жумладан, бизнинг Иваново-Вознесенск отряди аъзолари учун асосан колхозларга йўлланма берилганди. «Йигирмабешмингчилар»дан айримлари шаҳарларда маданий-оқартув ишларида, партия ва совет ташкилотларига ҳам жалб қилинган эди. Менга фақат шу йўналишда иш олиб боришга тўғри келди. Шаҳар комсомол комитетининг пропаганда бўлимига раҳбарлик қилганман.

— Варвара Александровна, маълумки, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, коллектив хўжаликлар тузиш авж олган 1930 йил Иттифоқимиздаги кўпгина республикалар каби Ўзбекистон учун ҳам қийин, шиддатли, ғоявий курашлар йили бўлган. Қишлоқ ҳаётини социалистик асосда қайта қуришга бойлар, руҳонийлар катта қаршилик кўрсатишган. Қулоқлар томонидан Совет ҳокимиятига, колхоз тузилишига қарши турли фитналар, ҳатто қуролли тўқнашувлар уюштирилгани маълум. Бу даврда партия ва комсомол ташкилотлари, айниқса пропаганда бўлимининг фаолияти жуда катта масъулият касб этган.

— Тўғри, биз буни ҳар куни ўз ишимизда чуқур ҳис қилардик, — Кузнецова ўйланиб қолди. — Оғир йиллар бўлган. Қишлоққа ёрдам бериш, айниқса қишлоқ ёшлари орасида пропаганда ишларини кучайтириш, уни шошилмай, чуқур сингиб кетган миллий одатларга эътиборан ишонарли ва мунтазам олиб бориш бизнинг асосий вазифамиз эди. Шаҳар комсомол комитети энг аввало ўзининг асосий таянчи бўлган активистлар сонини оширишга ҳаракат қилди. 1930 йилнинг ўрталарига келиб, уларнинг сони 300 га яқинлашди. Ҳозир, албатта, кўп одамлар хотирамдан кўтарилган. Лекин Қосимов, Шомаҳмудов, Иброҳимов, Бузрукова, Саакян, Николай Козакларнинг номларини яхши эслаб қолганман. Улар комсомолнинг барча топшириқларини бажонидил бажаришарди.

«Йигирмабеш мингчилар»дан бири ленинградлик Варвара Кузнецова.

Шаҳарнинг илғор актив комсомолларини пропагандистик вазифалар билан қишлоққа қисқа ва узоқ муддатли ишларга тез-тез жалб қилардик. Йирик саноат корхоналари комсомолларининг мунтазам равишда ўтказиладиган мажлисларида «Биринчи беш йилликда саноатнинг ривожланиши», «Социалистик мусобақа нима?», «Планли ишлаб чиқариш ҳақида», «Ишлаб чиқариш зарбдорларидан ўрганамиз» каби диспутлар ва турли-туман масалалар орасида қишлоқ ёшларига техник ва маданий ёрдам кўрсатиш, пахта йиғим-терими мавсумида актив қатнашиш ҳам муҳокама қилинган.

— Варвара Александровна, Ўзбекистонда асрлар давомида эзилиб келган хотин-қизларни том маънода тенг ҳуқуқли, социалистик тузумнинг актив қурувчиси қилиш учун кураш муҳим ижтимоий масалага айланган 1930-31 йилларда комсомол ташкилоти ўзининг бу соҳадаги фаолиятини нималарга қаратган?

— Ўзбек хотин-қизларини актив ижтимоий фаолиятга жалб қилиш, комсомол ва партия ишларига тортишда биз ўтказган турли мажлислар, тантанали кечалар, қизиқарли учрашувлар бениҳоя катта таъсир кучига эга бўлди. «Совет ҳокимияти Шарқ хотин-қизларига нима берди?» Саводлилик, билим ва малака — хотин-қизларни ҳақиқий озодликка бошловчи йўл, «Хотин-қизлар соғлиги ва гигиенаси», «Паранжи — хотин-қизларнинг инсоний қадрини поймол этувчи иллат» каби темаларда ўтган кечаларда аёллар залларга сиғмай кетарди. Биз комсомоллар иложимиз борича ўзбек аёллари орасида янгича ҳаёт тушунчаларини пропаганда қилишга уринардик.

— Сиз билан бирга ишлашган ўзбек қизларининг номлари ёдингизда йўқми?

— Менинг хотирамда ўзбек дугонам Марям Низомиддинованинг номи яхши сақланиб қолган. У 30-йиллардаги оташин ва жасур ўзбек комсомол қизларидан бири эди. Афсуски кейинчалик, комсомол йўлланмаси билан Москвадаги Н. К. Крупская номли Коммунистик тарбия академиясига ўқишга кетганимдан сўнг у билан алоқамиз бутунлай узилиб қолди. Ҳозир, албатта, у ҳақда билишни жуда-жуда истардим.

Ўша даврларга ўттиз йилдан ошди. Бу йиллар давомида севимли Ўзбекистонимнинг ҳар бир ютуғини катта қувонч билан кузатиб бордим. Унинг бу йилги олтин тўйи менинг ҳаётим билан чамбарчас боғлиқ бўлган жуда муҳим воқеадир.

«Йигирмабешмингчилар!» Варвара Александровна Кузнецова каби йигирма беш минг совет ишчисининг олий мақсад йўлида шижоатли ва яратувчилик меҳнати партиямиз ҳамда халқимиз тарихининг ёрқин саҳифасидир. Шу сабабли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев улар меҳнатига юксак баҳо берди:

«Қишлоқни социалистик қайта қуриш тўғрисида гапирганда ана шу ғоят катта вазифани ҳал қилишга ўз меҳнати, иродаси ва ғайратини сарфлаган кишиларни эслаб ўтмасликнинг иложи йўқ, — деган эди Л. И. Брежнев Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган нутқида. — Партиямиз чақириғига биноан Москва ва Ленинград, Урал ва Донбасс ишчилари қишлоққа жўнадилар, янги коллектив хўжаликни йўлга солиб юборишга ёрдам бердилар. Тарих бу ишчиларни «Йигирмабешмингчилар» сифатида билади, лекин улар бунга қараганда анча кўп эдилар. Улар деҳқонларга Коммунистик партия ғояларини, социализм идеалларига ишончни, синфий курашнинг жанговар тажрибасини етказдилар. Ёш колхозларга бошчилик қилган коммунистларнинг, МТС ва совхоз фидокор ходимларининг номлари колхоз шон-шуҳрати солномасига абадий ёзиб қўйилган».

С. САИДҚОСИМОВ.

1930 йил февралида Тошкент шаҳрида олинган бу фотосуратда Иваново область комсомол комитети томонидан Ўрта Осиёга ишлаш учун сафарбар қилинган ёш коммунист-комсомоллар тасвирланган.

КОЛХОЗЛАРДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗАЙЛИК

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилини барча соҳаларда муваффақиятли якунладилар. Давлатга пахта, ғалла, шоли, каноп, сабзавот, картошка, полиз экинлари, мева, узум, гўшт, сут, тухум ва пилла сотиш юзасидан олинган юксак мажбуриятлар ошириб бажарилди.

Қўлга киритилган ана шу муваффақиятларни мустаҳкамлаш, беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида янада катта ютуқларга эришиш учун шу кунларда йил якунларини анализ қилиш, бунинг учун йиллик ҳисоботларни пухта тузиш ва ҳисобот-сайлов йиғилишларини юксак савияда ўтказиш зарур.

Ҳисоботда йиллик инвентаризация якунларига алоҳида эътибор бериш даркор. Токи, хўжаликда ҳисобга олинмаган биронта восита қолмасин. Хўжаликдаги мавжуд моддий бойликлар, уруғлик, қишлоқ хўжалик машиналари ва колхоз ишлаб чиқариши учун зарур бўлган барча восита ва маблағлар тўлиқ ҳисобга олиниши керак. Шунда 1974 йил учун ишлаб чиқариш-молия планларини пухта тузиш мумкин.

Аввалги қишлоқ хўжалик йилида баъзи колхозларда ана шу ишларга етарли эътибор берилмаганлиги туфайли, кейинчалик ўтказилган тафтиш ва текширишлар натижасида кўпгина ҳисобдор шахслар зиммасида анчагина маблағ, чорва моллари ва бошқа маҳсулотлар борлиги аниқланди. Йил охирида ҳар бир хўжалик дебитор ва кредитор шахслар ва ташкилотлар билан узил-кесил ҳисоб-китоб қилишлари зарур.

Ҳар бир хўжаликда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, чорвачилик ва ёрдамчи корхоналардан олинган пул даромадларини хўжаликнинг ялпи даромадига тўлиқ қўшилишига алоҳида эътибор бериш керак. Шунингдек даромад тақсимотида, колхозчиларнинг иш ҳақи фондини аниқлашда хўжалик ҳисобига ва колхоз ички тартиб-қоидаларига, хусусан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг махсус қарори билан белгиланган тавсияномаларга тўлиқ амал қилиш лозим.

Йиллик ҳисобот олдидан колхоз тафтиш комиссиялари хўжаликнинг молия фаолиятини синчиклаб текшириб чиқади ва акт билан расмийлаштиради, ўз фикр мулоҳазаларини батафсил баён қилади.

Колхозларда ҳисобот ва ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказишдан олдин йил якунлари барча бригадаларда, фермаларда ва ёрдамчи корхоналарда муҳокама қилиб чиқилади. Йўл қўйилган хато ва камчиликларнинг сабаблари аниқланади. 1974 йил учун тузилган план топшириқларида шу хато ва камчиликларга йўл қўймаслик тадбирлари белгиланади. Маҳсулот етиштиришни янада кўпайтириш резервлари ва имкониятлари белгиланади.

Бундан ташқари, маҳсулот таннархи, уни арзонлаштириш йўллари иқтисодий кенгашларда кўриб чиқилади. Техникадан унумли фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун фан-техника ютуқларини жорий қилишга катта эътибор берилади.

Колхоз Уставига мувофиқ, колхозларда ҳисобот ва ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказиладиган кун камида бир ҳафта олдин колхозчиларга маълум қилиниши зарур. Йиғилишда колхоз раиси хўжалик йили якунлари ҳақида, тафтиш комиссияси раиси эса колхоз правлениесининг хўжалик-молия ишларини олиб боришда колхоз Устави талабларининг қандай бажарилгани ҳақида ҳисоб беради. Бу икки ҳисобот кенг колхозчилар оммаси томонидан муҳокама қилиниб, баҳо бериладн. Баҳо бериш колхозчилар томонидан очиқ овоз бериш йўли билан ўтказилади.

Бундан ташқари, колхоз правлениеси йил давомида ўз мажлисларида кўрилган масалаларни колхоз умумий мажлисига ҳавола қилиши ва бу масалалар умумий мажлисда тасдиқланиши керак. Колхозчиларнинг умумий мажлиси колхоз аъзоларининг тўртдан уч қисми қатнашганда ҳақиқий ҳисобланади.

Колхоз Уставига мувофиқ, умумий мажлис ўрнига вакиллар мажлисини ўтказиш ва вакиллар мажлиси қарори умумий мажлис ҳуқуқига тенг бўлиши ҳам кўрсатилган.

Колхозларда ҳисобот ва ҳисобот-сайлов йиғилишларини юксак савияда ва ҳар томонлама пухта ўтказиш учун область ва район қишлоқ хўжалик бошқармалари ва барча мутахассислар колхоз правлениеларига яқиндан ёрдам беришлари керак.

Ю. ТУРСУНОВ,
Область қишлоқ хўжалик бошқармаси колхоз ташкилий бўлимининг катта иқтисодчиси.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

СУВАЙШ ШАҲРИНИ ТИКЛАШ БОШЛАНДИ

ҚОҲИРА, 22 январь. (ТАСС). Миср ҳукумати Миср-Исроил фронтида тўпларнинг сўнгги садоси тиниши биланоқ Порт-Саид, Сувайш, Исмоилия, Ал-Кантара ва Сувайш канали зонасидаги бошқа шаҳарларни тиклашга қаратилган амалий тадбирларни муҳокама қилишни бошлади.

Сувайш шаҳрининг 1973 йил октябрь ойида бўлган уруш ҳаракатлари вақтида ўйнаган қаҳрамонона ролини ҳисобга олиб, тиклаш министрлиги озод қилинган районларни қайта тиклаш ва реконструкция қилиш планларини бажаришда бу шаҳарга биринчиликни беришга қарор қилди. Жумладан, Сувайш шаҳрини реконструкция қилиш плани шаҳарни сувайш каналининг шарқий соҳили билан туннель ёрдамида бирлаштиришни кўзда тутади. Туннель қурилишига 20 миллион миср фунти ажратилди.

ҲИНДИСТОН РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС мухбири). Ҳиндистон ишчилар синфи рационализаторлик ҳаракатида тобора фаол қатнашмоқда. Ҳукмрон партия — Ҳиндистон Миллий Конгресси ҳукумати бу ҳаракатни давлат саноат корхоналарида меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим стимулларидан бири сифатида уни рағбатлантирмоқда.

Пойтахтдаги «Вигьян Бхаван» фан саройи залларида рационализаторлар ва ихтирочиларнинг ишлари виставкага қўйилган. Фан ва саноат тадқиқотлари кенгаши уларга 1973 йил мукофотларини берди. Ихтироларнинг 70 процентдан кўпроғи давлат сектори корхоналарида жорий этилди.

Виставкага қўйилган ишлар орасида юк вагонларига тезкор юк ортувчи ва юк туширувчи механизм бор. У темир йўл станцияларида ҳозир ишлатилаётган ускуналарга қараганда ўртача ҳисобда 33 процент унумлироқ ишлайди.

Ҳиндистон шимолий темир йўллари бош инженери Т. Н. Тандан, бу механизмлар тез орада кўплаб ишлаб чиқарилади, деди. Механизм унинг раҳбарлиги остида бир группа инженерлар томонидан яратилган.

Р. ГЛАДКИХ.

ФАННИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНМОҚДА

ДАКАР, 22 январь. (ТАСС). Дакарда «Фан-техника Африкани ривожлантириш хизматида» деган халқаро конференция очилди. Конференция яқин йиллар ичида Африкада илмий-тадқиқот планларини ишлаб чиқишга бағишланди.

Конференция очилишида нутқ сўзлаган ЮНЕСКО Бош директори Рене Майо мустақил ривожланиш йилларида Африка мамлакатларининг фан соҳасида эришган ютуқларини таъкидлади.

Конференция кун тартибида Африка мамлакатларининг фан ва техника соҳасидаги сиёсати, янги техникани ривожлантириш ва қўллаш, шунингдек шу соҳада Африкааро ҳамкорликни ривожлантириш сингари муҳим масалалар бор.

Конференцияда Африка мамлакатларининг министрлари, ЮНЕСКО ва бошқа халқаро ташкилотларнинг вакиллари, жаҳоннинг кўпгина мамлакатларидан, шу жумладан СССРдан борган меҳмонлар иштирок этмоқда.

ПРОТОКОЛ ИМЗОЛАНДИ

ДАМАШҚ, 22 январь. (ТАСС). Бу ерда Сурия ва Совет томонлари ўртасида ҳар икки мамлакат ўртасида техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги протокол имзоланди. Протоколга мувофиқ Фрот дарёси ҳавзасида Маскане давлат хўжалигини қуришнинг босқичма-босқич программаси белгиланди.

Совет томонидан протоколни Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министри С. М. Мамарасулов имзолади.

Сомалида матбуот куни

МОГАДИШО, 23 январь. (ТАСС). Сомалида «Хиддигта Октобар» газетасининг Сомали тилидаги биринчи сони 1973 йил 21 январда чиққанлигига бағишлаб биринчи марта матбуот куни нишонланди. Шунгача Сомали тилидаги ёзув йўқ эди.

«Хиддигта Октобар» газетаси социалистик ислоҳотларни амалга ошираётган Сомали жамиятини ўзгартиришнинг кудратли омили бўлиб қолди. Ҳозир газетанинг кундалик тиражи 15 минг нусхага етиб қолди. Газета мамлакатнинг барча областларида ўз мухбирларига эга.

ЁМҒИР ВА ҚОР

ИСЛОМОБОД, 22 январь. (ТАСС). Покистон Панжоб вилоятининг шимолида телефон алоқаси узилди, автомобиль ва темир йўл алоқаси ишдан чиқди. Бу ерда жуда кўп ёмғир ва қор ёққанлиги шунга сабаб бўлди. Баъзи жойларда қор кўрпасининг қалинлиги бир метргача етди.

Шимоли-Ғарбий чегара вилоятида ва Белужистонда ҳам ёмғир ва қор ёғди. Бу вилоятларда қаттиқ совуқлардан нобуд бўлган кишилар ҳам бор. Белужистоннинг пойтахти — Кветтеда температура 0 дан 15 градус пастга тушди.

ЯПОНИЯ. «Мицун» кемасозлик компанияси жаҳонда энг йирик сузувчи докни сувга туширди. У 80 минг тонналик ҳажмдаги кемаларни ҳам қабул қилаолади.

Суратда: янги док дастлабки кемани ремонт қилиш учун қабул қилди.

ЖАПАН ПРЕСС—ТАСС фотоси.

ИСКАНДАРИЯДА ҚОР ЁҒДИ

ҚОҲИРА, 22 январь. (ТАСС). Якшанба куни Искандария аҳолиси камдан кам учрайдиган бир ҳодисанинг шоҳиди бўлди: Шаҳарда шаррос ёға бошлаган жала қорга айланди. Шамолнинг тезлиги соатига 70 километргача етди. 6 метргача кўтарилган тўлқинлар ҳосил бўлганлигидан Искандария порти ёпиб қўйилди.

Мисрлик синоптиклар Қуйи Мисрдаги ҳаво яқин тўрт—беш кун шундай совуқ турса керак, деб айтмоқдалар.

ҚИШЛОҚ ШИФОКОРИ

Вақт алламаҳал бўлиб қолган. Ҳамма ширин уйқуда. Фақат Султон аканинг уйида чироқ. У боядан бери медицинага оид китобларни мутолаа қиляпти, газета ва журналлар билан танишиб чиқаяпти. Унинг ҳар кунги одати шу. Шу пайт кимнингдир чақирган овози эшитилди. Қараса дарвоза олдида қўшни кўчалик Нўъмон турарди.

— Ойимларнинг яна тоблари қочиб қолди, — йигитнинг овози титраб кетди.

— Ҳозир етиб бораман.

Султон ака шундай деди-ю, дарҳол уйга кириб керакли препаратларини олди. Сўнг йўл-йўлакай участка фельдшери Қобил Ҳайитбоевни ҳам чақириб, бемор Раҳима Обидова ҳузурига шошилинч жўнашди.

Улар етиб келишганда Раҳима опанинг ранглари қув учган, юрак хуружидан азият чекиб беҳол ётарди. Султон аканинг тавсияси билан бемор тез фурсатда зарурий дори-дармонлардан укол қилинди. Сўнгра, ичиш учун ҳам таблеткалар қолдирди.

Султон ака эртасига ишга кетиш олдидан яна Раҳима опани бирров кўриб ўтишга қарор қилди. Врач келганда у набираларини бағрига олиб, руҳи тетик ўтирарди.

— Раҳмат, умрингдан барака топ. Султон ўғлим. Керак фурсатларда жонимга оро кираяпсан, — деди у миннатдор бўлиб.

Қишлоқда истиқомат қилаётган Қодир Халилов, Ўтбосар Шоматов, Тожи Додаметова, Ғофур Қориев сингари кексалар ҳам тадбиркор врачнинг номини ҳурмат билан тилга олишади. Чунки уларнинг ҳаммаси Султон ака қўлида шифо топганлардан.

Оржоникидзе районидаги Киров номли қишлоқ шифохонасининг тажрибали врачи Султон Саидорипов 17 йилдирки, кишилар саломатлигига посбонлик қилаяпти. Султон Саидорипов «Гулистон» қишлоқ советининг депутати, қишлоқ совети соғлиқни сақлаш доимий комиссиясининг раиси. Доимий комиссия аъзолари Исроил Арслонов, Тоня Сайдазхонова, Раиса Азизовалар билан бирга халқ саломатлиги йўлида сидқидилдан меҳнат қилмоқда.

Ўз ҳаётини инсон саломатлигини сақлашдек олийжаноб ишга бағишлаган Султон акага сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Х. МУҚИМОВ.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ДНЕПРОПЕТРОВСК. Областда Криворожск ГРЭСининг сўнгги 10-энергоблоки ишга туширилди. Мазкур иссиқлик энергостанцияси мамлакатимизда энг йирик корхоналардан бири бўлиб, лойиҳа қуввати 3 миллион киловаттни ташкил этади.
Суратда: 8-энергоблок машинисти В. Нечай.

МОЛДАВИЯ ССР. Республика теплица хўжаликларида ҳосил йиғиш қизғин давом этмоқда. Биргина «Тепличний» совхозининг ўзи савдо ҳамда умумий овқатланиш тармоқларига ҳар куни 6,5 тоннадан зиёд сабзавотлар етказиб бермоқда.
Суратда: хўжаликнинг илғор звено бошлиғи К. Бивол бодринг ҳосилини йиғмоқда.

ТУЛА. Бу ердаги ўлкашунослик музейида янги самоварлар кўргазмаси ташкил этилди. Бу ерда 80 та экспонат намойиш этилаётган бўлиб, самоварларнинг каттасига 50 литр, энг кичигига эса 100 грамм сув кетади.
Суратда: XIX асрда ясалган нок-самовар.

НИКОЛАЕВСК. СССР Фанлар академияси Бош астрономия обсерваториясининг Николаевск бўлими олимлари Когоутек кометасини синчковлик билан кузатиб бормоқдалар.
Суратда: физика-математика фанлари кандидати, обсерваториянинг кичик илмий ходими Ф. Калихевич кометани суратга олиш учун астрогафни ишга созламоқда.

А. ЗАПАРА, Е. ДРАЙШНЕР, К. ДУДЧЕНКО ВА П. МАСЛОВ фотолари, ТАСС фотохроникаси.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ЮБИЛЕЙ ТАРАДДУДИ

Республика Маданият министрлигининг тарихий ёдгорликларни сақлаш ва тасвирий санъат Бош бошқармаси коллективи Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб намунали ишларни амалга оширмоқда. Кўпгина рассомлар ва архитекторлар шу кунларда инқилоб фидоийлари ва атоқли фан арбобларининг ҳайкалларини яратиш устида ижод қилишмоқда.

Юбилей йилида республикамиз пойтахти маркази В. И. Ленин майдони янада гўзаллашади. Бу ерда пролетариатнинг буюк доҳийси В. И. Ленинга янги ҳайкал ўрнатилади. Шаҳардаги М. Горький номи билан аталувчи кенг ва равон проспектда буюк адиб ҳайкали барпо этилади. А. С. Пушкин ҳайкали эса унинг номи билан аталувчи майдонда ўрнатилади. Айни кунларда Бош бошқарманинг бадиий комбинатида шу ёдгорликлар яратилмоқда.

ЁШЛАР ОВОЗИ

Шу кунларда фермаларда, теплицаларда, ремонт устахоналарида иш қизғин. Деҳқонлар янги йил ҳосили учун ҳозирдан пухта замин тайёрламоқдалар. Кечқурунлари меҳнатдан сўнг қишлоқ клубларига тўпланиб, кинофильм томоша қилмоқдалар, концерт кўрмоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда», «Северний маяк» ва Димитров номли колхозларда ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ўз колхозчиларига турли программада концерт бераётирлар.

«Полярная звезда» колхози бадиий ҳаваскорлари тўгарагида йигирма бешдан ортиқ миллат вакили бор. Улар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партияси ташкил топган кунга атаб, қўшиқ, ўйинлар, бадиий ўқиш билан ўз репертуарларини бойитмоқдалар. Олтин тўйга атаб алоҳида концерт программаси тузилган.

ЗИЁ ЧАШМАСИ

Шу кунларда қишлоқ кутубхоналари китобхонлар билан гавжум, уларда китоб фонди кўпайиб бораётир.

Бўка районидаги марказий кутубхонада китоб фонди 22 мингга етди, китобхонлар сони ошди. Унинг ёнгинасида алоҳида болалар кутубхонаси ҳам ташкил этилган. Ҳар иккала кутубхонада тез-тез китобхонлар конференциялари, райоининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, илғор кишилари билан учрашувлар ўтказиб турилади. Кутубхонада Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг ташкил топганига эллик йиллиги муносабати билан ҳар хил темаларда стендлар тайёрлаш планлаштирилган, «Беш йиллик илғорлари» деган бурчак ташкил этилган. Унда илғор ишчиларнинг иш тажрибалари акс эттирилган.

ҲАР ТЎҒРИДА

СУВ ТАГИДА ЎҚИШ УЧУН

Инглиз табиатшуносларидан Питер Скотт жаҳонда биринчи маротаба сувда ҳўл бўлмайдиган китоб яратиш устида иш олиб бормоқда. У алоҳида полиэтиленли қоғозга босилган бўлиб, сув тагида сузишни яхши кўрган кишиларга балиқнинг қайси тонфага мансуб эканлигини аниқлаб беришда ёрдамлашади.

Шарқнинг баъзи мамлакатларида илонга сиғинишади. Бирма ва Таиланднинг чекка бурчакларидаги қишлоқ аҳли ҳар йили илонлар яшайдиган ғорларга турли совғалар, чунончи гуруч ва туз олиб келадилар. Илонларга алоҳида сиғиниш маросимини ижро этувчи коҳинлар эса ҳаётини хавф остига солиб, илоннинг бошидан ўпадилар.

ЛАЗЕР ВА ҚЎЙЛАР

Австралияда икки миллиард бошга яқин қўй бор. Уларнинг жунини олиш машаққатли иш бўлиб, албатта анчагина ҳаражат талаб қилади. Ҳозирда мутахассислар шу мақсадда оддий ёки механик қайчилар ўрнига лазер нурини ишлатишни таклиф қилмоқдалар. Эндиликда шу мақсадда махсус лазер мосламаси ишлаб чиқилиб, дастлабки синовларда яхши натижа бермоқда.

МАШИНА ЭШИК СИНАЙДИ

ФРГдаги «Мерседес—Бенц» фирмасининг инженерлари автомобиль эшиклари мустаҳкамлигини синовчи машина яратдилар. Унинг ёрдамида эшикларни синаш пайтида ҳар бир эшик юз минг марта очилиб ёпилади.

Тахминан 14 йил давомида нормал фойдаланилган машина эшиклари шунчага чидайди.

САЛОМ, МУҲАББАТ!

ҲИКОЯ

КЎЗ қаерда бўлса, меҳр ҳам шу ерда деб бежиз айтишмаган экан.

Университетдаги тақсимотда «Менга узоқроқ районга йўлланма беринглар» деб дангал айтдим. Кўзларини очиб-юмиб гапирадиган, кўп ўқиганидан, кўп яшаганидан бўлса керак, юзларига ажин оралаб кетган кекса Шамсиев домла бармоқлари билан столни чертиб, «мана бунисига офарин!» деб қўйдилар. Кекса одам қувонса, кўзлари ёшларники сингари чақнаб кетишини шунда билдим. Шамсиев домла анча ҳазилвонлар ҳам. У киши лекция ўқиганларида қирқ беш минутнинг қандай ўтиб кетганини билмай қоласан. Ўзлари кулмайдилар-у, сўз орасида бир-икки ҳазил гап қилиб талабаларни кулдириб ҳам қўядилар. Бугун ҳам шундай бўлди. Шамсиев домла мени ёнларига чақириб олиб, ўзларининг эски одатларини қилдилар:

— Хўш, Абдукарим, шаҳар билан аразлашиб қолганинг йўқми ўзи!

Домланинг ўсмоқчилаётганликларини сездим. Саволларига жавоб берганимча ҳам йўқ эди, домла ўзлари яна савол бердилар:

— Ҳмм... Хўш, ўғлим, Нозик билан тузукмисан ўзи?

Нима десаммикин? Бироз хижолат бўлдим. Шамсиев домла кўзларини очиб-юмиб менга тикилиб турибдилар.

Нозик... Бир йил бўлди у билан алоқани узганман. Ўзим сабабчи бўлганман. Мен рашкнинг фарқига бормаган эканман. Нозикни ҳадеб тергайвериб, қадамларини санайвериб, бўлар-бўлмасга соядек эргаша бериб, ўз оёғимга ўзим болта уриб қўйган эканман. Буни сўнгроқ билдим. Нозик мендан кўнгил узганда билдим. «Каримжон ака, мен сизни хўб синадим. Одам деган бундай бўлмайди-да, ахир. Ўзингиздан кўринг...»

Домла Шамсиев хаёлларимни яна бўлиб юбордилар.

— Одам хатодан ўрганади, ўғлим, — дедилар ичимга қўл солиб, — Нозик ёмон қиз эмасди, шекилли. Яна ким билсин, одам оласи ичида, дейдилар. Ё у билан жанжаллашиб қолдиларингми?

Шамсиев домланинг асосий иш жойи университетда бўлса ҳам, касблари тарихчи бўлганидан қишлоқ хўжалик институтида ҳам қўшимча дарслари бор эди. Институтда у киши дарс бераётган курсда Нозик ўқирди. Университетда яхши талабалар номи тилга олинганида домла Нозикнинг номини миннатдор бўлиб тилга олар, унинг дарс машғулотларига пухта тайёргарлик кўришини студентларга намуна қилиб кўрсатардилар. Нозик билан юрганимни унда-мунда кўриб турардилар. Мана энди меҳрибон домлам менинг ана шу муҳаббат можаромни суриштириб ўтирибди. Нима деб айтишга ҳайронман. Ажралиб кетганмиз, деб айтсам домланинг дили хижил бўлармикин?... Хуллас, минг хил андишага бораман. Фикримни бошимга тўплаб ҳам бўлганимча йўқ эди, домла яна гап бошлаб қолдилар.

— Сен, Каримжон, тўғрисини айтишинг керак. Тағин, қизиқ устида ёки бирор араз туфайли кетаётган бўлсанг, бормай қўяқол. Шаҳарда ишлари юришмай қолганда қишлоққа бориб ишни ҳуржун қилиб қайтишган талабаларимиз ҳам йўқ эмас.

Бу сўзларга чидаб туролмадим. Вужудимни кимдир бақувват қўллари билан қаттиқ қисгандек бўлди. Чунонам нашъа қилдики, умрим бино бўлиб бундай изза бўлмаган бўлсам керак.

— Домлажон, — дедим юрагим эзилиб, — қишлоқни ихтиёр этганимни на Нозикка ва на бошқа бирор нарсага алоқаси йўқ. Тўғри, бизнинг Нозик билан йўлимиз ҳозир бошқа-бошқа. Аммо, умидимни узганим йўқ. Сиз, домлажон, тушунинг, сўз бераман сизга, университетимизни, менга таълим берган кишиларнинг юзини ерга қаратмайман...

Домла юракдан гапирганимни сезди. Ўзи ҳам у ёғига гапиртиргани қўймади. «Бас, тушунарли» деди-да, ўйлаб кетди.

— Ҳаммаси яхши-ю, болам, — деди салмоқланиб, — аммо Нозик билан ишни чатоқ қипсан-да! Мен уни биламан, яхши қиз. Курсда энг аълочи студентка. Одоби ҳам маъқул. Ҳай, майли бу ёғини қўйиб турайлик... Эҳтимол, топишиб кетарсанлар. Бу ёғи энди ўзингга боғлиқ. Сенга Китобга йўлланма берамиз.

Домлага раҳмат айтиб, ўрнимдан турдим.

ТАҚСИМОТ комиссиясидан ҳурсанд бўлиб чиқдим. Юрагим, қалбим Китобга талпинарди. Китобнинг сўлим боғлари, кенг далаларини вужудим билан қучгим, феруза осмонида қуш бўлиб учгим келарди.

Аммо уйда жиндай машмаша чиқиб қолди. Тоғам, илгари катта-катта жойларда масъул ишларда ишлаган, ҳозир шаҳардаги бир кичик корхонада директор бўлиб ишлаяпти. «Мелбоп» бир иш топиб қўйибдилар.

— Бир тоға етти отанинг ўрнига ўтади, деганларидек, ота-онангнинг йўқлигини билдирмадим. Ўқийман, дединг хоҳишингни қайтармадим. Майли, дедим. Ҳар ҳолда қўлингга диплом олганинг яхши бўлди. Лекин, жиян, диплом билан кун кўраман, десанг қийналасан. Мен сенга айтсам, жиян, ҳозирча дипломни қўятур. Қўлтиғимга кир. Биргалашиб ишлаймиз. Киссангни қаппайтириб олсанг-чи, аввал.

— У ерда нима иш қиламан, тоға?, — дедим. Фиғоним чиқиб турган бўлса ҳам ўзимни босиб.

— Бе, нодон, — деди тоғам лабларини тили билан ялаб ғалати йўсинда, — нима қилардинг? Ёрдамчи қассоб қилиб, ўз корхонамга ишга оламан. Суякни майдалаб чопиб гўштга усталик билан иложи борича кўпроқ қўшиб сотаверасан. Ҳа, жиян, бу ҳам бир ҳунар.

Ўрнидан туриб, икки стаканга тўлдириб ароқ қуйди. Стол устида қўйнинг сонидан пиширилган яхна гўштга ишора қилиб:

— Қани ол, тоға-жияннинг соғлиғи учун бир шимирайлик, — деди.

Стаканни истар-истамас қўлимга олиб уриштирдим. Тоғам мени кутмаёқ ароқни бир кўтаришда ичиб юборди.

— Шунақа, жияним мулла Карим, — деди гўштдан бир парчасини оғзига ташлаб. Сўнгра қўлимдаги стаканга кўзи тушиб, юзини буриштирди. — Ие, ҳали ҳам ўтирибсанми? Олмайсанми, ахир.

Тоғамнинг кўзини шамғалат қилиб, стакандаги ароқни оёғимнинг остига тўкдим-да, стол устига қўйдим. Тоғамнинг кўзи бўш стаканга тушиб, мени мақтай кетди.

— Ҳа, балли, йигит деган бундоқ бўпти-да. Энди ёш бўлмайсан. Шундай деди-да, менинг оғзимга ҳам бир бурда гўштни зўрлаб тиқиб, уйнинг ўртасига тушиб юра бошлади.

— Хў-ўшш, қассоб бола, — деди у гандираклаб келиб креслога чўкаркан, — шундай қилиб ке... келишдик-а, юзимни шу..шувит қилиб қўймайсан-а?!

— Менга, — дедим, — бу иш ёқмади.

— Шундай дегин, мен ҳалидан буён қулоғингга танбур чалиб, ўтирган эканман-да. Ота ўрнидаги тоғангнинг сўзини қайтаришга қандай ҳаддинг сиғди, хўш?

— Мен тоға, Китобга йўлланма олиб қўйганман. Мана у.

— Нима, мастмисан? Беш йил китоб қўлтиқлаганинг етмагандай, яна китоб дейсан. Нима бало эспесингни еб қўйганмисан?!

— Эсим жойида, тоға. Ҳалол ишлаб, ҳалол яшамоқчиман. Маълумотимни хор қилмайман. Виждоним буюргани шу, тоға!

КИТОБГА етиб келдим. Тўғри редакцияга кириб бордим.

Редакциянинг қишлоқ хўжалиги бўлимида ишлай бошладим. Ишим ёмон эмас. Мухбирлардан келган хатларни ишлаб тушираман. Орачора колхоз ва фермаларга чиқиб, мақолалар ёзиб келаман. Бўлим мудири жуда синчков йигит. Ҳатто нуқта, вергулларнинг тўғри қўйилишигача текширади. Ҳозирча ундан эшитган сўзларим шулар: «Услубга эътибор беринг», «Ғализлик мазмунни ўлдиради», «Ўз устингизда кўп ишланг, кўп ўқинг».

Ўқиш бошқа, ҳаёт бошқа экан. Ишнинг ўзига яраша қийинчиликлари бўларкан. Ҳаётда, ўйлашимча, биринчи марта машаққатга дуч келдим. Гоҳо кечалари ётиб ўйлаб кетаман.

Журналистлар ишининг қувончидан заҳмати кўпроқ. Лекин мириқиб битта кулсанг, бутун чарчоғинг, ёзилади. Бироқ ана шу биргина кулги журналистга катта меҳнат, тинимсиз ижод туфайли келади.

Тунов куни сут-товар фермасидан ёзилиб келган репортажим газета летучкасида яхши баҳоланди. Ҳатто масъул адабий котиб «Абдукарим ўсаяпти, қалами ўткир» деб мақтаб ҳам қўйди. Бугун узун кун босмахонада бўлдим. Газетанинг навбатдаги сонига навбатчи эдим. Кечаси билан қолиб кетдим. Тонготарда кўзларим уйқусизликдан қизариб уйга келдим. Бир стакан қора чой ичиб, ётмоқчи эдим, стол устидаги хатга кўзим тушди. Олдим-у ўқиб, ханг-манг бўлиб қолдим. Университетдаги домлам шундай деб ёзипти. «Хатингни олиб ҳурсанд бўлдим. Абдукарим. Ишни яхши олиб кетаётганингдан мамнунман. Бугун ўзинг ҳам кутмаган бир хушхабарни етказмоқчиман. Мен Нозик билан учрашдим. Ҳамма-ҳаммасини гаплашдик. У мен ўйлаган оқила қизлардан экан. Нозик сендан ҳеч ҳам хафа эмас. Ораларингда ўтган арзимас жанжал бир-бирларингдан мутлақо юз ўгириб кетишларингга асос бўлолмайди. Мен буни сенга қатъий айтаяпман. Нозик, янглишмасам, кечаю-кундуз сени ўйлайди. Мен Китобга кетганингни айтганимда, кўзларида меҳр оташини кўрдим. Сен у билан албатта бир учраш».

Ажойиб домлам бор-да! У кишининг инсоний фазилатини камдан-кам одамларда учратганман. Кимсан фан доктори, мендек бир ўргамчик журналистга хат ёзиб ўтирибди-я!

Қайдасан, Нозик? Сени деб умид билан яшадим. Янглишмабман. Ассалом, Нозик, ассалом муҳаббат!

Абдужаббор МАННОПОВ.

ФИРИБГАР

ҲОДИСА

Мария Юховец шаҳарма-шаҳар кезишни яхши кўради. Ким ҳам кўрмаган жойларни кўриб, бир-биридан гўзал шаҳар ва қишлоқларни томоша қилишни хуш кўрмайди дейсиз? Лекин Мариянинг мақсади саёҳат қилиш эмас анқовларни топиб уларни лақиллатиш, бор йўғини шилиб, кайфу-сафо қилиш. Афсуски, «бир кўрганда билиш, икки кўрганда таниш» деган мақолга амал қилиб, бор дарди ҳасратини очиб соладиган, буткул тақдирини ўзга қўлга ишониб топшириб қўядиган лақма-ландовурлар ора-чура бўлса ҳам учраб туради.

Узоқ Белоруссиянинг Могилев область, Киров районидаги Победа кўчасида истиқомат қилувчи, бирор иш жойининг тайини бўлмаган Мария Юхновецнинг кўнгли Тошкентни қўмсаб қолди. Височовольтний массивида бир аёл билан танишиб унга ўзини Тошкентда яшаб қолиш ниятида эканлигини айтиб, бирор тузукроқ иш топишда кўмаклашишни илтимос қилди. Ўзи ҳам иш ахтарган бўлиб эрта чиқиб кетиб, кеч қайтарди. Бу орада Янгийўлга бориб ресторан официанти Тамара Кривец билан топишиб қолди.

Фирибгар бор ҳунарини ишга солиб, мусофирлигини айтиб, кўзга ёш олганда Тамаранинг раҳми келиб уни уйига бошлади. Улар «опа-сингил» тутинмоқчи бўлдилар. Орадан икки кун ўтгач Мария Т. Кривец уйида йўқлигидан фойдаланиб 100 сўм пул ва қўлга илинган қимматбаҳо буюмларни чемоданга жойладида, хайр-мазурни насия қилиб жуфтакни ростлаб қолди.

Т. Кривец шаҳар милиция бўлимидан нажот излаб келганда ўғрини тафсифлаб беришдан бошқа бирор далил айтолмади. Вақт ҳам алламаҳал бўлиб қолган. Милиция бўлими бошлиғи ўринбосари старший лейтенант Раҳмат Жўраев ҳамма гапни эшитиб бўлгач, сўради:

— Ўша сиз айтган Мария исмли қаерлик экан?, У ер, бу ерда қариндошлари борми шуни сўрамабмидингиз?

— Тошкентда , Височовольтний массивида опам яшайди, дегандай бўлувди, лекин қайси уйда, қайси кварталда...

Старший лейтенант соатига қаради. 23 дан 15 минут ўтипти. Ўғрилик содир бўлганига чамаси 3,5—4 соат бўлди. Фирибгар Тошкентда, жабрланувчи тахмин қилган ерда бўлсачи...

Оператив группа кўп ўтмай Тошкентга етиб келди. Старший лейтенант Р. Жўраев, жиноят қидирув бўлими катта инспектори, лейтенант Носир Бобоев, участка инспектори Раим Турдиқуловлар ўз вақтида, ўйлаб ҳаракат қилганликлари натижасида фирибгар ўғри М. Юхновец қўлга тушди. У тутинган «опаси» билан юзлаштирилганида қилмишига иқрор бўлди. Ўғирланган буюмларни эса вокзалда, буюмларни сақлаш хонасида қолдирган, эрта тонгда жўнаб кетмоқчи экан...

Ш. УМУРЗОҚОВ.

СПОРТ

СПАССКИЙ ОЛДИНДА

Шахмат бўйича жаҳон чемпионлигига даъвогарлар баҳси қизғин давом этмоқда. Экс чемпион Борис Спасский Сан-Хуан шаҳрида америкалик гроссмейстер Роберт Бирн билан тўрт марта учрашди. Дастлабки икки партия дуранг натижа билан тугаган эди. Сўнгги партияларда эса совет шахматчиси ташаббусни қўлга олиб, кетма-кет икки марта ғалабага эришди.

Умуман даъвогарлар бир-бирлари билан ўн уч марта учрашдилар. Учрашувларнинг ўн биттаси дуранг билан тугади.

Июль ойида Франциянинг Гренобль шаҳрида найзавозлик бўйича жаҳон биринчилиги ўтказилади. Шу муносабат билан Тбилисида СССР Кубоги мусобақалари бўлиб ўтди. Финалда Россия Федерациясининг терма командаси белорус спортчилари билан учрашиб ғалабага эришди. Суратда: мусобақа пайти.

А. Рухадзе фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ҚАҲРАМОН ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНГАН КРОСС

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети секретариати ва республика Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети коллегияси Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг қаҳрамон комсомол Майна Ҳасанова номидаги совррини учун енгил атлетикачи аёллар кроссини ўтказишга қарор қилдилар.

Кросс уч босқич бўйлаб ўтказилади ва 8 мартда қаҳрамон қиз туғилган шаҳар — Қаршида якунланади.

БИРИНЧИ ТУР ТУГАДИ

«А» класси аёл волейболчилар терма командалари СССР чемпионатининг биринчи тури тугади. Чемпионатда Тошкентнинг «Автомобилчи» командаси ҳам иштирок этаяпти. Қизларимиз иккита ўйинда ғалаба қозондилар. Биринчи тур якунлари бўйича Ворошиловграднинг «Искра» ва Лениграднинг ЦСКА командалари олдинда келмоқдалар. Мусобақанинг иккинчи тури февраль ойи бошларида Челябинск шаҳрида ўтади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — — МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.15 — «Қизил галстук». 18.50 — Тошкент — Олмаота мусобақаси. 19.20 — Миллионлар ленинча университети (МОСКВА). 19.50 — «Ахборот». 20.05 — Ўн минут музика. 20.15 — ВАЗ автомаркази. 20.45 — «Ахборот». 21.05 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Хоккей: «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ» — ЦСКА ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.05 — МОСКВА. 16.10 — Янгиликлар. 16.20 — Эфирда — «Молодость». 17.35 — Қишлоқдаги учрашувлар. 18.05 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.40 — Хоккей: «СПАРТАК» — «ДИНАМО». 19.20 — Зейнаб Люманова куйлайди. 19.50 — Телеминиатюралар. 20.40 — Концерт. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.20 — Физкультура ва спорт. 22.50 — Кино кўзгуда ҳаёт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телеспектакль. 20.35 — Эстрада концерти. 21.15 — Элчилар фитнаси (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24I да Травиата, 25I да Аида.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24I да Ўғирланган умр, 25I да Оқшомдан тушгача.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24I да Хонума хоним, 25I да Лақма.

КИНО

Надежда — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00).

Қувноқ қисса — С. РАҲИМОВ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Ўртоқ генерал — «ҲАМЗА» «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «ЧАЙКА» (11.30, 13.20).

Қонли тош — «ВОСТОК», Ғ. ҒУЛОМ номли (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Санников ери — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Коммунист — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Тошкент шаҳар Ҳамза район пищеторги коллективи кекса савдо ходими М. Қодировга рафиқаси

Қутбиниса ҚОДИРОВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

А—2477. Индекс 64634. Р. 01157.